

Олександр Корольков

студент 1 стн курсу спеціальності

141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка».

Науковий керівник: **Гаврилюк В. М.**

канд. екон. наук, асистент кафедри математичних дисциплін,

інформатики і моделювання,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

За останнє десятиріччя в розвитку інформаційних технологій відбувся значний стрибок. Однак, на інформаційні технології зазвичай у вітчизняних компаніях припадає мала доля витрат і у важки часи кризи керівництво компанії, як правило в першу чергу врізає ІТ-бюджет, забуваючи про те, що за вдяки інвестиціям в інформаційні технології компанія починає отримувати більше прибутків і біліше економити.

На сьогодні інформаційні технології (ІТ) тісно пов'язані з виробничою діяльністю – так, як не можливо було уявити ще десять років тому. До того ж, в останні роки в компаніях спостерігається лавинне збільшення потоків інформації, але це пішло на користь не усім. Більшість компаній взагалі не вивчає накопичену інформацію, як зберігається в різноманітних базах інформаційних систем, не намагаються шукати за їх допомогою нових джерел прибутку, адже керувати інформацією – означає керувати бізнесом.

Завдяки інформаційним технологіям компанії знаходять нові канали продаж, нові сегменти споживачів і навіть формують нові бізнес-моделі, тому скорочувати витрати на інформаційні технології зараз важче ніж коли-небудь. Скорочуючи ІТ-бюджет, можна нанести невиправні збитки основним напрямам роботи компанії – від сфери продаж до обслуговування клієнтів. У будь якому випадку (якщо тільки

положення не катастрофічне) припиняти ІТ-інвестиції в період спалу для бізнесу особливо небезпечно [1].

Інформаційні технології все тісніше переплітаються з бізнес-процесами, тому в інформаційних системах відтворюються усі виробничі збоїв, накладки та прогалини, що підривають ефективність компанії. Знаходячи такі вразливі місця одразу ж двох боків – виробництва і інформаційних технологій – компанія виявляє проблеми, які виникають через застарілі процеси, виконання операцій в ручну, зайвих робіт та різних вад. Виправлення не значної кількості помилок може призвести до значного економічного ефекту. Іноді доводиться впроваджувати нові інформаційні системи, але частіше достатньо трохи розширити функціональні можливості програмного забезпечення або модернізувати окремі блоки системи. Бізнес-стратегія та ІТ-стратегія: дві сторони однієї медалі [2].

Збільшити прибутки важко завжди і особливо під час кризи, тим більше якщо цього можна досягти не піднімаючи цін. В більшості компаній практика ціноутворення бажає бути кращою і зокрема це стосується складних B2B-угод. Оскільки моделі ціноутворення залежать від ІТ-пропозицій, які керують процесами і послідовністю операцій, від таких систем багато в чому залежить, наскільки вдасться попередити зниження доходів.

Ще одне важливе завдання в умовах кризи – не підвищуючи заробітної плати, домогтись від співробітників компанії збільшити продуктивності праці, наприклад збільшити обсяги виробництва. Автоматизація роботи та інформаційні технології тут відіграють важливу роль.

Завдяки новим і ІТ-проектам, і ІТ-пропозиціям маркетологам можна розширити сферу потенційних клієнтів, об'єднати базу потенційних клієнтів з CRM-системою і відслідковувати послідовність стосунків клієнта з компанією. Інформаційні технології, моделювання в економіці та хмарні технології. Керівництво багатьох вітчизняних компаній, на жаль, вважає, що інформаційні технології в бізнесі є «тягарем» до основного бізнесу компанії. Це – неправильна оцінка ситуації на ринку і не містить чіткого поняття можливостей інформаційних технологій. Жодна добра команда не реалізує бізнес-проект, якщо структура

управління не буде опиратись на ІТ-технології, і не буде сприяти швидкому прийняттю рішень та ефективному перетворенню їх у життя [3].

Багато хто з менеджерів вважають, що розробка ІТ- стратегій і ІТ-проектів сьогодні не потрібна – не до них, втриматись би на плаву, але той, хто не замислюється про майбутні труднощі, неодмінно отримає близькі неприємності.

Становлення і розвиток ІТ-служби пройшло довгий і складний шлях. Зроблені помилки відгукнуться в майбутньому, а тактичні помилки поспіх прийняті в рамках боротьби із кризою, здатні обернутись багатомільйонними витратами через кілька років.

Результати роботи ІТ повинні оцінюватись з точки зору досягнення окремих бізнес-цілей:

- 1) який вклад ІТ вносить для досягнення окремих бізнес-цілей;
- 2) як існуюча ІТ-інфраструктура в системі підтримує стратегічні наміри компанії;
- 3) як змінюється бізнес-імпульс;
- 4) яка думка компанії відносно ІТ-послуг. Керівникам компаній варто поставити собі питання, чи правильно побудовано бізнес, яким я керую, формалізований він чи ні.

Будь-яка дія, операція повинні фіксуватись, щоб керівництво і підлеглі могли потім управляти отриманими даними. Якщо цього не має, бізнес – хаотичний і жодне впровадження не наведе в ньому порядку. Тільки після формалізації можна впроваджувати ІТ-технології і автоматизацію. Ще до початку ІТ-проектів потрібно провести структуру бізнес-процесів, визначити фактори, що впливають на ефективність. Це допоможе уникнути неприємностей при впровадженні і заощадити кошти.

Фактором, що впливає не вдачі ІТ-проекту є фінансування, але крах може бути як від недостатнього фінансування, так і нераціонального його використання. На стадії експлуатації інформаційних систем суттєвими факторами ризику, що впливають на недосягнення мети є:

1. Неефективна взаємодія між бізнесом та інформаційними технологіями при визначенні оптимального рівня підтримки.

2. Не використання всього потенціалу технологій.

3. Не можливість забезпечення оптимальних умов супроводження і розвитку інформаційної системи.

4. Помилки в розрахунках навантаження на елементи інфраструктури і обслуговуючий персонал [4].

Щоб запобігти подібних загроз, на підприємстві потрібно створити комплексну систему, інтегруючи ризик в менеджменті, внутрішній контроль і внутрішній аудит як на рівні основної діяльності, так і на рівні підтримуючих інформаційних технологій.

Ступінь зрілості даної структури визначатиметься її спроможністю забезпечити на потрібному рівні раціональне, результативне та безпечне використання інформаційних технологій для досягнення основної мети в діяльності компанії. Чим більше рівень зрілості, тим менше рівень ІТ-ризиків і тим більше ефективність використання інформаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Кобёрн А. Современные методы описания функциональных требований к системам. Москва : «Лори», 2008.

2. Каплан Д., Робертс Р., Сайкс Дж. Экономные инвестиции в ИТ. *Вестник McKinsey*. 2009. № 20.

3. Волков Ю. Управление бизнес-процессами на предприятии: интеграция в корпоративные системы. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/upravlenie-biznes-protsessami-na-osnove-arhitekturnogo-podhoda>

4. Кінаш І.А. Управління сільськогосподарським підприємством з використанням інформаційних технологій. *Сталий розвиток економіки*. 2012. №2(12). С.50-53.

5. Гаврилюк В.М. Мушеник І.М. Стан і перспективи використання геоінформаційних технологій. *Сучасний рух науки: тези доповідей X міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (2-3 квітня 2020р)*. Дніпро.2020. Т.2. С.65-70.

6. Іванишин В. В. Стратегія розвитку сільського господарства через призму впровадження сучасних технологій. *Техніка АПК*. 2005. № 10-11. С. 6.

7. Ясінецька І.А., Мушеник І.М. Інформаційні системи і технології в управлінні діяльністю підприємства. *Збірник наукових праць ЛОГОС*. 2020. № 1. С 66-67.

8. Кінаш І.А. Реалізація маркетингової стратегії підприємства з використанням інтернет-технологій. *Інноваційна економіка*. 2013. № 2 (40). С. 367-370.